

Lublin, dnia 8 stycznia 2015 r.

Fundacja Wolność od Religii
ul. Fryderyka Chopina 41 lok. 2
20-023 Lublin
KRS: 0000 403073

Pani
Joanna Kluzik-Rostkowska
Minister Edukacji Narodowej
al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

**dot. korzystania z programu wychowania przedszkolnego pn. „Ku dziecku”
w publicznych placówkach przedszkolnych**

Joanna Kluzik-Rostkowska

działając w imieniu Fundacji Wolność od Religii z siedzibą w Lublinie, w związku z docierającymi do nas w ostatnim czasie sygnałami ze strony rodziców dzieci uczęszczających do publicznych placówek przedszkolnych, pragniemy zwrócić uwagę na problemy związane z dość powszechnym korzystaniem w przedszkolach publicznych w całej Polsce z programu wychowania przedszkolnego pn. „Ku dziecku”.

Jak wynika z informacji zamieszczonych na stronie internetowej wydawnictwa edukacyjnego Nowa Era, program wychowania przedszkolnego „Ku dziecku” autorstwa Barbary Bilewicz-Kuźni i Teresy Parczewskiej z Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej Instytutu Pedagogiki UMCS to *„całościowy, autorski program edukacji przedszkolnej umożliwiający pracę z przedszkolakami w każdym wieku”*. Autorki wskazując, że nawiązują do podstawy programowej wychowania przedszkolnego, uporządkowały cele kształcenia i wychowania zawarte w opracowanym przez siebie programie według dziewięciu kategorii odnoszących się do rozwijania obszarów zdolności dziecka. Zastrzeżenia Fundacji budzą niektóre z treści wskazanych w dziewiątej z ww. kategorii, obejmującej cele z obszaru zdolności egzystencjalnych, tj.:

- *kształtowanie moralności religijnej (zwracanie uwagi na bycie dobrym dla innych ludzi, a także dla zwierząt),*
- *tworzenie okazji do uczestnictwa dzieci w inscenizacjach o charakterze religijnym,*
- *zachęcanie do dyskursu na tematy religijne,*
- *wzbogacanie wiedzy, umiejętności i nawyków religijnych.*

W ocenie Fundacji, powyższe treści zamieszczone w programie wychowania przedszkolnego są sprzeczne z gwarantowaną przez Konstytucję RP zasadą wolności sumienia oraz nie zapewniają ochrony poszanowania wolności rodziców niewierzących lub należących do mniejszości bezwyznaniowych do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie z ich przekonaniem.

Autorki programu, wymieniając ww. cele wychowawcze, sugerują tym samym, że kształtowanie moralności człowieka oraz wartości jakimi się kieruje, może i powinno odbywać się przede wszystkim w zakresie edukacji religijnej, z czym nie sposób się zgodzić.

Wymaga podkreślenia, że zgodnie z art. 48 ust. 1 Konstytucji RP, „rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem”. Jak stanowi zaś przepis art. 53 ust. 3 Konstytucji RP, „rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniem”. Biorąc pod uwagę powyższe zapisy faktyczne narzucanie w dużej liczbie publicznych placówek przedszkolnych, w ramach obowiązujących programów nauczania, edukacji o charakterze religijnym czy *quasi*-religijnym (poprzez stosowanie w nich wskazanego wyżej programu), pozostaje w rażącej sprzeczności z przywołanymi wyżej przepisami konstytucyjnymi, a ponadto z regulacjami ustawowymi gwarantującymi niedyskryminowanie osób ze względu na wyznawaną religię bądź przekonania. Tytułem przykładu można w tym zakresie wskazać choćby art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach sumienia i wyznania (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r., nr 231, poz. 1965 ze zm.), stosownie do którego „nikt nie może być dyskryminowany bądź uprzywilejowany z powodu religii lub przekonań w sprawach religii”.

Równocześnie wymienione wyżej cele wychowawcze sformułowane przez autorki programu pn. „Ku dziecku” pozostają, w przekonaniu Fundacji, w całkowitym oderwaniu od celów wychowania przedszkolnego określonych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej

z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977 ze zm.). Jak bowiem wynika z owej podstawy programowej, do celów wychowania przedszkolnego należy m. in. budowanie systemu wartości, w tym wychowywanie dzieci tak, żeby lepiej orientowały się w tym, co jest dobre, a co złe. Tym samym opisany w podstawie programowej proces wspomagania rozwoju i edukacji dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym ma zapewnić ukształtowanie u najmłodszych określonych postaw bez wskazywania, że są one ściśle powiązane z moralnością religijną, o której mowa w programie pn. „Ku dziecku”.

Zastrzeżenia Fundacji budzi również fakt, że realizacja ww. celów z obszaru zdolności egzystencjalnych, w tym w szczególności tworzenie okazji do uczestnictwa dzieci w inscenizacjach o charakterze religijnym, zachęcanie do dyskursu na tematy religijne oraz wzbogacanie wiedzy, umiejętności i nawyków religijnych, pozwala na wprowadzanie treści religijnych do zajęć odbywających się w ramach podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Skutkiem tego w zajęciach o tematyce religijnej mogą uczestniczyć wszystkie dzieci uczęszczające do placówki przedszkolnej, także te, których rodzice są osobami niewierzącymi bądź bezwyznaniowymi. Rodzice pozostają nieświadomi, jakie treści są przekazywane ich dzieciom w czasie zajęć obowiązkowych, a dodatkowo są pozbawieni możliwości wyrażenia zgody na udział dzieci w tego typu aktywnościach. Jak wynika zaś z § 1 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. nr 36, poz. 155 ze zm.), nauczanie religii w publicznych przedszkolach organizowane jest w ramach planu zajęć przedszkolnych wyłącznie na życzenie rodziców, których wola w tym zakresie wyrażana jest w formie stosownego pisemnego oświadczenia. Zważywszy na fakt, że rodzice nie mają faktycznego wpływu na treść programu wychowania przedszkolnego, wprowadzenie jako obowiązującego w danej placówce (przez jej dyrekcję) programu wychowania przedszkolnego pn. „Ku dziecku” stanowi, zdaniem Fundacji, niedopuszczalną ingerencję w sferę uprawnień rodzicielskich w zakresie kształtowania u dziecka określonego światopoglądu, który niekoniecznie oparty być musi na moralności religijnej (bez względu na to, jakiego wyznania by dotyczyła). Co więcej, zawarcie w ogólnym programie wychowania przedszkolnego zagadnień odnoszących się wprost do kwestii religii może być odbierane jako próba faktycznego narzucenia, wbrew woli rodziców, nauki religii w publicznych placówkach przedszkolnych i to również w odniesieniu do dzieci,

których rodzice są osobami niewierzącymi lub bezwyznaniowymi i którzy nie wyrażali zgody na uczestniczenie ich dzieci w edukacji religijnej.

Dodać należy, że kwestia udziału dzieci np. w uroczystościach religijnych w czasie przeznaczonym na realizację podstawy programowej była już przedmiotem wcześniejszych interwencji Fundacji w przypadku uczniów szkół i przedszkoli.

Poza wskazanymi powyżej wątpliwościami zdziwienie Fundacji budzi fakt, że program pn. „Ku dziecku” został nagrodzony w II edycji konkursu na najlepszy program wychowania przedszkolnego organizowanego przez Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, odbywającego się pod patronatem Ministra Edukacji Narodowej. Celem konkursu było wyłonienie i upowszechnienie najlepszych programów wychowania przedszkolnego, zgodnych z nową podstawą programową wychowania przedszkolnego.

Z uwagi na powyższe, niniejszym uprzejmie prosimy jako Fundacja o podjęcie stosownych działań ukierunkowanych na należyte wyjaśnienie, czy program wychowania przedszkolnego pn. „Ku dziecku” w obecnym kształcie, tj. odbiegającym od podstawy programowej wychowania przedszkolnego, może i powinien być nadal dopuszczony do użytku w publicznych placówkach przedszkolnych. W szczególności prosimy o zajęcie jednoznacznego stanowiska, czy, w ocenie Ministra Edukacji Narodowej, przedmiotowy program wychowania przedszkolnego pozostaje w pełnej zgodności z podstawą programową wychowania przedszkolnego zawartą w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977 ze zm.).

Prosimy o pisemne poinformowanie Fundacji o stanowisku Pani Minister w poruszanej sprawie, a także o podjętych działaniach i ich wynikach.

Dorota Wójcik
Prezeska Zarządu